

Francia válasz a német memorandumra.

Berlin, október 6. A francia kormány válasza, amelyet Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való belépéséről szóló német memorandumra adott, ma este érkezett ide. A válasz tartalma röviden abban foglalható össze,

hogy Franciaország nem emel kifogást az ellen, ha Németország a tanácsban állandó helyet kap. A válasz azonban azt a reményét fejezi ki, hogy a német kormány a maga felvételi javaslatát *minden fenntartás és feltétel nélkül teszi meg.*

A román miniszterelnök Bécsben.

Bécs, október 6. Brătianu román miniszterelnök Bécsbe érkezett. A pályaudvarról dr. Grünberger külügyminiszter kíséretében az Imperial-szállóba hajtott. A román miniszterelnök Mitileneu követ kíséretében délelőlt felkereste a szövetségi kancellárt, aki őt Grünberger külügyminiszter jelenlétében fogadta. A több mint egy órán át tartó megbeszélés az

általános politikai helyzetről folyt s különösen azokra a mozzanatokra terjedt ki, amelyek a szövetségi kancellár bukaresti látogatása óta merültek fel. Ismételtlen megállapították, hogy az általános politika szempontjából, amely az általános béke megerősítésére irányul, ennyire azonos mederben haladnak Románia és Ausztria érdekei.

Tizenöt perces késedelem miatt a vásárhelyi rendőrség megakadályozta a kereseti adógyűlést.

Az ipartestület elnöke kilépett a Bethlen-pártból.

Hódmezővásárhely, október 6. (A Szeged kiküldött tudósítójától.) Vasárnap délután Vásárhelyen ismét igen érdekes dolgok történtek, amelyek ismét igen markáns színekkel világítanak rá a kormány egész gondolatvilágára és működésére. Hódmezővásárhelyen történtek meg az alábbiak, a miniszterelnök városában, ahol csak tömjénezni lehet ezt a kormányt, de a leg-
elemibb, a legkisebb sérelmekről, vagy panaszokról beszélni — tilos.

Vasárnap délutánra ugyanis az egzisztenciákat elsöprő kereseti adókivetések miatt a vásárhelyi ipartestület nagygyűlést hívott össze az ipartestület nagytermébe. A testület a szegedi kereskedelmi és iparkamarát kéri fel a kivételek és a sérelmek orvoslási lehetősége ismertetésére. A kamara készségesen vállalkozott erre és vasárnap délelőlt át is utaztak Vásárhelyre dr. Landesberg Jenő titkár és dr. Cserzy Mihály fogalmazó.

A gyűlést kétfőre hirdették és a rendőrség meg is adta az engedélyt a gyűlés megtartására. A gyűlés összehívói és a kikergetett kamarai kiküldöttek azonban csupán *egynegyed háromkor* érkeztek be az ipartestületbe, mivel Vásárhelyen az iparosság csak lassan és késedelemmel szokott összegyűlekezni.

Amikor egynegyed háromkor a vezérek megérkeztek, már majdnem szorongásig megtelt a nagyterem, tekintettel a fontos kérdésre — *de az ügyeletes rendőrtiszt már eldövezett.* A kivezényelt rendőrök és detektívek azonban még ott voltak és tolmácsolták a rendőrtiszt üzenetét. Eszerint a rendőrtiszt a gyűlés engedélyét visszavonta az *egynegyed óras késedelem miatt* és így a rendőrök kijelentették, hogy a gyűlést nem lehet megtartani. Az egyre szaporodó tömeg nem akart széjjel menni, egyre nagyobb volt a zajongás, annak ellenére, hogy a vezetők csöndre és nyugalomra intették az iparosokat. A rendőrök

kijelentették, hogy ha nem oszlanak szét, akkor kénytelenek lesznek karhatalommal megakadályozni a gyűlést.

Kruzslyt Károly, az ipartestület elnöke szó-lásra állott föl. Körülbelül ezeket mondotta:

— A rendőrök mondják meg a kapitány ur-nak, hogy eddig azt hittem, hogy jogállamban élünk, de ezek után ugyldtszik súlyosan téved-tem. Még az express-vonatnak is lehet 15 per-cet késni és ez a kis késés nem lehet indok arra, hogy a polgárokat megakadályozzák abban, hogy sérelmeiket megbeszéljék, nem lehet indok arra, hogy egy gyűlést föloszlassanak.

— Az iparosság és vezetői — folytatta — mindig hullámtörői voltak a szélsőségeknek és az ilyen gyűlések csak arra szolgálnak, hogy az elégedetlenségek kellő mederbe terelődjenek. Minthogy a hatóság részéről törekvéseink hajó-törést szenvednek, kénytelen vagyok a legvégső konzekvenziákat levonni... Lehet-e még egy-általában Magyarországon a polgároknak panasz-zaikat előterjeszteni és megbeszélni?

Az ipartestület elnöke ezután kijelentette, hogy ezek után kénytelen kilépni az egységes párt-ból, pedig annak idején hűséges dolgozótársra volt a Bethlen-választásnak.

Kruzslyt elnök kijelentésére zajos hangok hallatszottak, hogy az ipartestület minden tag-jának el kell hagynia ezek után a kormányzó-pártot.

Félhárom után egy spontán száztagu kül-döntség ment fel a polgármesterhez, aki kijelen-tette, hogy ő nem avatkozhatik be a rendőrség intézkedéseibe.

A gyűlést egyébként csütörtökön este fél 8 órakor ismét egybe akarják hívni — a szónokok ezen a gyűlésen is dr. Landesberg Jenő és dr. Cserzy Mihály lesznek —, ha csak a rendőrség ismét közbe nem lép.

A szegedi munkásság ünnepe az internacionalé 60. évfordulóján.

Szeged, október 6. (Saját tudósítónktól.) Va-sárnap délután négy órakor rendezte meg a Munkásotthonban a szegedi szociáldemokrata párt azt a nagygyűlést, amelyen a hatvan esz-tendő első internacionalét ünnepelték meg. Az ünnepség alkalmából rendkívül sokan jelentek meg a Munkásotthonban, amelynek nagytermét már négy óra előtt szorongásig megtöltötte a hallgatóság.

Az ünnepséget a munkásdalárda éneke nyi-totta meg, amelyet nagy tapssal fogadtak. Ez-után Olejnyik József szavalt a nagy hatással Szakasits Árpád „A felszabadulás éposza” című költeményét. A program következő száma az ünnepi beszéd volt, amelyet a budapesti köz-pont kiküldötte, Hubai János tartott meg.

Beszédében az internacionale keletkezését és gondolatát ismertette elsősorban. Végigvezette a társadalom fejlődését a családon, a törzsön, az államok keletkezésén egészen addig, amíg a nagy társadalmi különbségek miatt megkezdődött az osztályharc. Ezt a harcot nem lehet el-kerülni, hiszen széles szakadékok állanak az egyes osztályok között, míg egy kis része a társadalomnak gondtalanul, könnyen él, addig a

két kezükkel dolgozó milliók száraz kenyérrel kénytelenek beérni.

Ezután a különböző internacionalékról be-szélt, a munkaadókérő, az arisztokratákérő, a gazdákérő és amelyek között a leghatalmasabb a kereszténység internacionaléja, amely egy szervezett és irányító központtal is rendelkezik. Ez a központ pedig a pápa Rómája. Azonban a legnagyobb nemzetközi összetartás a kapita-listák között van, ez a legszervezettebb inter-nacionalé. Nemzetközi ma már a művészet, a tudomány és minden ipari és kereskedelmi termék. Hogy a munkások megvédjék és ki-harcolják igazukat, ezért van szükség a mun-kásinternacionáléra. Ezért minden munkásnak dolgoznia és küzdenie kell.

Hubai ezután a csak pusztulást okozó hábo-ruval foglalkozott, hogy ilyen embergyilkolást megakadályozzunk, ezért van szükség ma inkább, mint valaha a leghívebb, legjobban működő internacionaléra. Ez az internacionalé fogja fölemelni szavát, ha megint megkongat-nák a háboru harangjait.

Ha az internacionalé elveit győzelemre viszik a munkások, akkor felszabadul az egész em-

beriség nemcsak a rabszolgaság szörnyű és fojtogató jármától, de a háborus borzalmaktól is. Mindenkinnek szívében kell lenni Marx mon-dásának: *Világ proletárjai egyesüljete!*

Nagy tapasal fogadták Hubai beszédét, amely után a munkásdalárda énekelte ismét. A gyűlés ezután rendben széjjel oszlott.

A szolnoki pör felülvizsgálata.

Förster-Schultz kiadatása.

Budapest, október 6. Pesthy Pál igazságügy-miniszter ma délben visszaérkezett tolnamegyei birtokáról Budapestre és nyomban átvette hivata-lát. Mindenekelőtt Szász Béla államtitkárt és Ju-hász Andort, a budapesti ítélőtábla elnökét kérte magához, akikkel délután félháromig tanácskozott. A tanácskozás befejezése után Pesthy igazságügy-miniszter így nyilatkozott:

— Egyes lapoknak az a híre, hogy a debreceni ítélőtábla elnökét biztam volna meg a csongrádi bombamerénylet ügyében elrendelendő felülviz-sgálati eljárás lefolytatásával, *nem felel meg a való-ságnak.* Erről már csak azért sem lehetett szó, mivel a felülvizsgálati eljárást csak akkor fogom elrendelhetni, ha már majd — előreláthatóan még ezen a héten — a kezeim között lesz Rakovszky belügyminiszter ur panasza. De ettől eltekintve is, a szolnoki törvényszék a budapesti ítélőtábla ha-táskörébe tartozik és így a debreceni ítélőtáblának ebben az ügyben *nem lehet szerepe.*

A Förster-Schultz-ügyről ezeket mondta a mi-niszter:

— Csak ma vettem át hivatalomat és így addig, amíg az illetékes ügyosztállyal nem beszéltem, Förster-Schultz kiadásáról sem nyilatkozhatom, Kétségtelen azonban, hogy a döntés most már rö-vid időn belül megtörténik.

A kiadatási eljárás befejezéséről egyébként tel-jesen beavatott helyen a következőket mondták:

— Förster-Schultz Henrik ügyében a büntető-törvényszék döntéshozatal végett még a múlt hé-ten fölterjesztette az iratokat Pesthy igazságügy-miniszterhez, akinek döntése minden valószínűség szerint már a héten meglesz, mert a hatheti idő-tartam a napokban már lejár. A nemzetközi ügy-osztályban dr. Asztalos miniszteri tanácsos már elkészítette javaslatát, amelyet Berczely Jenő állam-titkár referál el Pesthy Pál igazságügyminiszternek. Politikai körökben Pesthy igazságügyminiszter, Szász államtitkár és Juhász Andor táblai elnök mai tanácskozásának nagy jelentőséget tulajdoni-tanak. Ugy tudják ugyanis, hogy a szolnoki tár-gyalás felülvizsgálatával Juhász Andort fogja az igazságügyminiszter megbízni és a mai tanácsko-zás már ezzel a megbízatással kapcsolatban vált szükségessé.

— A budapesti egyetemi ifjuság október 6-iki ünnepe. Budapestről jelentik: Az egyetemek ifjusága ma a Szabadság-térre vonult. A menet élén a csendőrzenekar vonult. A Szabadság-téren az ifjuság vezetőinek vezényszavaira a négy szobor körül imponzáns képet nyújtó oszlopokban állottak fel. Miután a zenekar eljátszotta a Himnusz-t, az egyes szobroknál Redneth István dr., Moravek Endre dr. és Bericskai Mihály mondtak beszé-det. Ezután a zenekar a Szózatot játszotta. A Szabadság-téri ünnepség után az ifjuság a Viga-dóba vonult.

— Kedden érkeznek Budapestre József Ferenc főherceg és felesége. Budapestről jelen-tik: József Ferenc főherceg és felesége, Anna főhercegasszony kedden délelőlt 10 óra-kor érkeznek a Magy. Kir. Folyam és Tenger-hajózási RT. „Szófia” nevű gőzösén Budapestre. Amikor a hajó Budapest felé közelel, propelle-ren megy elébe Domonyi Móric miniszteri ta-nácsos, a MFTR. vezérigazgatója, hogy szemé-lyesen vezesse be az előkelőségeket a hajó-állomásra. Az állomás körüli téren a fővárosi lány- és fiu-cserkészek vonnak kordont. Mikor a fiatal pár partraszáll, Bethlen István gróf miniszterelnök nevében, aki a parlamenti ülések miatt nem jelenhet meg, az érkezésnél Bárczy István, a miniszterelnök titkára mond néhány üdvözlő szót. A főváros képviselőjében Ripka Ferenc kormánybiztos, Sipőc polgármester jelen-nek meg. Üdvözölni fogják még a fiatal párt a MANSZ, a József főherceg vezetése alatt álló tüdővészelleni akció, valamint a MEFHOSZ és az egyetemi énekkarok kiküldöttei. Az egyetemi hallgatók énekkara dallal is köszönti a fiatal párt érkezésekor, akik azután kocsira szállnak, felhajtának a vártemplomba. Az útvonalon a budapesi iskolák tanulói állnak sorfalat. A templomban Csernoch János hercegprímás ve-zetésével 4 püspök mond misét, amelyen Horthy Miklós kormányzó is megjelenik.